

MOKKA-R működése és fejlesztése – hagyományok és kihívások

Hagyományok és kihívások XI.

Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár

2023. augusztus 31.

Muzeális dokumentumok megőrzése, nyilvántartása és szolgáltatása

- a cél:
- 1. **megőrzés, védelem** (számbavétel, őrzés, állagfelmérés, állagmegóvás, állagjavítás, biztonságos tárolás, egyéb hordozókon történő rögzítés)
- 2. hozzáférés biztosítása (feltárt és rendben tarott anyagok nyilvántartása **KATALÓGUS!**)
- 3. **digitális másolatok** (digitalizálási terv, együttműködés)

MOKKA - MOKKA-R – integrált könyvtári rendszerek, nemzetközi környezet

- feltétel:

a számítástechnika fejlődése, integrált könyvtári rendszerek kialakulása, hálózatok kialakulása (Kokas Károly: Új integrált könyvtári rendszerek a hazai piacon in.: TMT 1992 ; Közös katalogizálás Magyarországon, szerk. Tompáné Székely Zsófia, Poór Attila, Sopron, Múlt-Jelen-Jövő, 2007)

- környezet:

- [Online Computer Library Center](#) (OCLC) – 1967. Ohio

- Project for Integrated Catalog Automation (PICA) – 1969. - Koninklijke Bibliotheek

- [Consortium of European Research Libraries](#) (CERL) – alakulása: 1992-1994. kutatókönyvtárak együttműködése

- [Karlsruher Virtuelle Katalog](#) (KVK) – alakulása: 26. Juli 1996. 26. „Am 26. Juli 1996 ging der KVK online. Wir bedanken uns bei all seinen Nutzerinnen und Nutzern. BVB – Bibliotheks Verbund Bayern Solr-Zugang.”

Hagyományok 1.: MOKKA megalakulása

Vajda Erik, Ungváry Rudolf – információkereső nyelvek, közös (osztott) katalogizálás 1996. Mader Béla egyetemi és tudományos könyvtári társulás létrehozását szorgalmazza 15 nagykönyvtár **BME Könyvtár és Tájékoztatási Központ, BKE Központi Könyvtár, ELTE Egyetemi Könyvtár, GATE Központi Könyvtár, JATE Könyvtára, JPTE Könyvtára, Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Központi Könyvtára, KLTE Egyetemi és Nemzeti Könyvtára, SOTE Központi Könyvtára, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, MTA Könyvtára, Országgyűlési Könyvtár, Országos Széchényi Könyvtár, Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár, Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum**

2001. február – elindul az **adatbázis**, finanszírozási nehézségek

2002. **OSZK** veszi át az üzemeltetést – **MOKKA Egyesület** a tagkönyvtárak érdekeinek képviselőjével és a fejlesztés és működés szakmai segítségével és ellenőrzésével foglalkozik

Katalogizálási rendszerek - 2003:

	MOKKA	VOCAL	OSZK
Tagok	15 (17)	21	2 (3. előkészületben)
Ebből VOCAL	5	21	
Résztevő szoftverek száma	6	Corvina (+2)	Amicus
Bibliográfiai rekordok	1 400 000	1 900 000	kb. 500 000
Authority rekordok	1 100 000	1 400 000	Jelenleg nincs, de kezelésük megoldott a rendszerben
Leírt dokumentumtok	kivéve periodikák és analitikus dokumentumok	Minden	Minden
Dokumentumok időbeni korlátja	A tagkönyvtárak által átadott állomány	1800 előtt: 18 741 1800-1900: 45 602 1900-1976: 250 763	1976-
Szoftver	Corvina	Corvina	Amicus

Hagyományok 2.: MOKKA-R megalakulása

- Monok István 2004. május 4. **Együttműködési szándéknyilatkozat:**

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár, Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Gyűjteménye. Könyvtár, Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára, Országos Széchényi Könyvtár, Szegedi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár

- 2005. augusztus 25. **Alakuló ülés:** Cél (2.§): „MOKKA-R A Kárpát-medence

könyvtárainak és azok használóinak dokumentum- és információ-ellátását nagy mértékben javító közhasznú tevékenység ellátása, különösen a régi nyomtatványok közös katalogizálási rendszerének előkészítése, megszervezése és működtetése”

- 2005. november 17. **Létrejött a MOKKA egyesület MOKKA-R tagozata:**

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és a könyvtári muzeális dokumentumokról szóló 22/2005. számú NKÖM rendelet alapján a MOKKA-R lett a muzeális dokumentumokat nyilvántartó központi adatbázis.

- 2005. december 19. **MOKKA-R Tagozat tagozati ülés - nyilvános**

Hagyományok 3.: MOKKA-R eredmények

- [Eruditio](#) adatbázis – A Kárpát-medence olvasmányműveltsége 1500-1700
Olvasmánytörténeti adatbázis [IKTA-3 NI-2000 197-198/2001](#)
- [Lectio – Olvasmánytörténeti források](#)
- [MKD Ny](#) – közvetlen feltöltés, keresés, bejelentési kötelezettség kezelése
- Jellemzői: SZTE Klebelsberg Könyvtár szerverén fut – leállása bármikor előfordulhat, [Bodza-keretrendszerben](#), zárt forráskódú, rendkívül sokrétű adatbázis, kivételesen értékes és fontos adatokkal és metaadatokkal ; jelenleg nincs rendszergazdája, adatbevitel, rekordok frissítése esetleges, keresésre jelenleg is alkalmas, nem az aktuális adatokat tartalmazza
- európai példa: [EROMM](#)

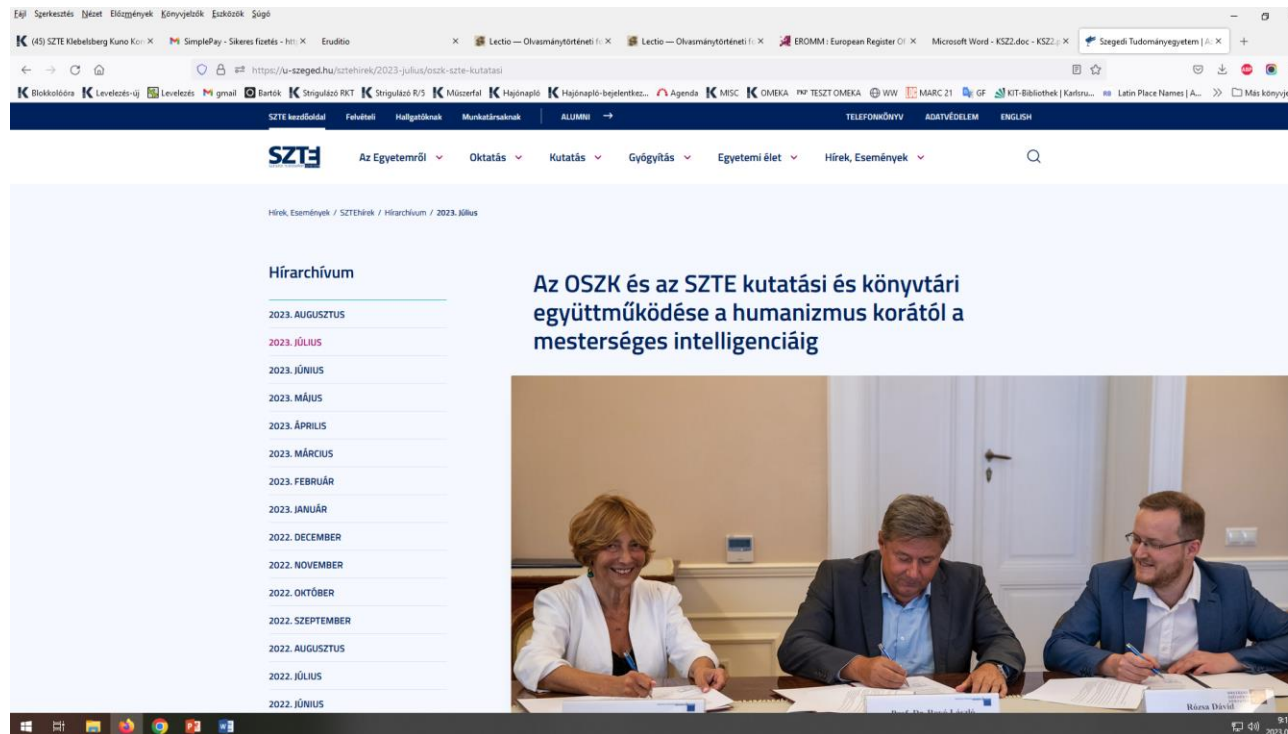
Hagyományok 4.: MOKKA-R eredmények

- 2009. [Könyvtári és Szakirodalmi Tájékoztatási Szabályzat Bibliográfiai leírás. Régi nyomtatványok](#) „A MOKKA (Magyar Országos Közös Katalógus) Egyesület Régi Nyomtatványok tagozatának alapvető feladata a régi nyomtatványok közös katalógizálási rendszerének előkészítése, megszervezése és működtetése. Az 1850 előtti dokumentumok leírását tartalmazó országos közös katalógus, a MOKKA-R a MOKKA speciális adatbázisa. A MOKKA-R Tagozat a régi nyomtatványok bibliográfiai leírásának magyarországi szabályzat (KSZ/6) az országos közös katalógus katalógizálási szabályzatának tekinti, és tagjainak használatát javasolja.
- [[Varga András: Régi könyves ABC](#) Budapest, MTA KIK, 2018]

Kihívások 1.: MOKKA-R: merre tovább?

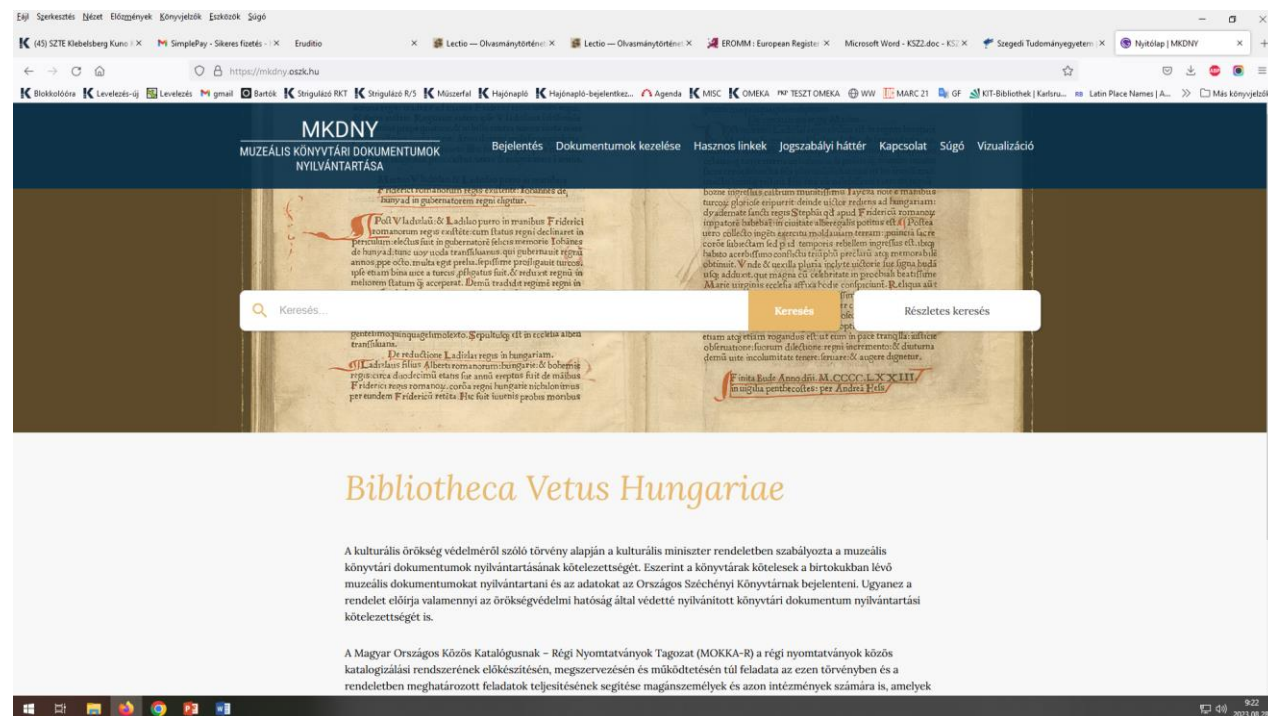
2023. július 22. határozatlan ideig tartó kutatási és könyvtári együttműködési szerződés Szegedi Tudományegyetem és az Országos Széchényi Könyvtár között

- a megállapodás része az Eruditio adatbázis adatainak mentése: egyedülálló adattartalom

Kihívások 2.: MOKKA-R: merre tovább?

- 2019 – MKDNY iroda: törvény által előírt bejelentési kötelezettség átvétele
- 2019 – új [MKDNY adatbázis](#) kialakítása az OSZK-ban – MOKKA-R, mint tanácsadó, pilot program átadása: 2019. október 19.
- 2023. március OSZK – egyeztetés a lehetséges megoldásokról

Köszönöm a figyelmet !